

Associació Internacional de

Ciutats Educadores

19
Butlletí
informatiu
2014

CIUTATS
EDUCADORES PER A
UN MÓN MILLOR

experiència

Ocupabilitat PopRua, São Paulo aposta per la inserció laboral de les persones sense llar

São Paulo és una megalòpolis de més d'11 milions d'habitants i el principal centre financer del Brasil. Tot i que la ciutat constitueix una potència econòmica, les fortes desigualtats existents plantejen un veritable repte a l'Administració local a l'hora de garantir la qualitat de vida de tota la població.

Ocupabilitat PopRua va néixer el mes de març de 2013 amb l'objectiu d'afavorir la inclusió

social i laboral d'un dels col·lectius en situació d'extrema vulnerabilitat: les persones sense llar.

Una de les principals dificultats a què s'enfronten aquestes persones és la seva inserció laboral i la permanència en el mercat de treball, la qual cosa provoca, en part, que els seus ingressos provinquin de l'economia submergida. El que es pretén mitjançant aquesta iniciativa és millorar la capacitat d'inserció laboral i oferir a aquestes persones una oportunitat de treball que els permeti sortir de la situació d'exclusió social en què es troben.

La participació en el programa és voluntària. Un equip d'educadors s'encarrega de fer l'acompanyament individual i grupal dels participants durant la fase de formació i la primera etapa d'inserció laboral, amb l'objectiu que reforcin l'autoestima i que adquireixin procediments i normes de conducta, com també les habilitats socials necessàries en el mercat de treball.

Per tal de facilitar l'assistència a la formació, els participants reben un ajut econòmic en (continua a la pàg. 2)

editorial

La qualitat democràtica és un concepte ampli que es pot referir tant a les polítiques públiques impulsades pels governs com al funcionament de les seves institucions i organismes.

En qualsevol organització, i la nostra no és pas cap excepció, sovint tots els esforços van destinats a acomplir la missió associativa i els objectius fixats en el pla d'acció, i es dona per fet que dinàmiques com el diàleg, l'intercanvi, la interacció, la comunicació i la participació dels membres en la vida associativa ja rutllen soles. La veritat, però, és que aquestes dinàmiques no són automàtiques ni resulta fàcil gestionar-les, sinó que cal un esforç constant per obrir nous canals i incentivar-ne l'ús.

De la mateixa manera que bona part de les necessitats i els reptes que tenen avui les ciutats es poden afrontar amb més garanties d'èxit si es treballa col·laborativament, l'AICE també està convençuda que per portar a terme els seus objectius fundacionals cal la participació activa dels seus membres.

Sens dubte, una de les grans virtuts de l'AICE és que es tracta d'un projecte compartit i construït a partir del compromís i la (continua a la pàg. 3)

Ocupabilitat PopRua (PoblacióCarrer) és una de les actuacions prioritàries de l'Administració municipal de São Paulo que promou la inclusió de les persones sense llar, mitjançant la formació ocupacional i la inserció laboral.

Ocupabilitat PopRua, São Paulo aposta per la inserció laboral de les persones sense llar

concepte de transport i menjar, i per les hores que s'estan a classe (a raó de dos reals, aprox. 60 cèntims d'euro, per hora de classe), ja que el fet d'assistir als cursos els resta temps a les ocupacions quotidianes amb què es guanyen la vida. Auxiliar administratiu, electricista, mosso de magatzem, manipulador d'aliments, mecànic, forner, paleta, conserge, cambra d'hotel, etc., són alguns dels cursos que s'imparteixen.

Els cursos es duen a terme per mitjà del Programa Nacional d'Accés a la Formació Tècnica i a l'Ocupació del Govern Federal (PRONATEC), amb la col·laboració del Servei Nacional d'Aprenentatge Industrial (SENAI) i del Servei Nacional d'Aprenentatge Comercial (SENAC).

Amb la voluntat de donar una resposta integral a les distintes necessitats d'aquest col·lectiu, la iniciativa es desenvolupa de forma interdepartamental, amb la participació del Departament d'Assistència i Desenvolupament Social, el Departament de Drets Humans

i Ciutadania i el Departament de Salut de l'Ajuntament de São Paulo, i es preveu que en el futur se n'hi vagin sumant d'altres.

Un altre aspecte cabdal per a l'èxit del programa és la col·laboració de diferents empreses que ofereixen oportunitats laborals a les persones que acaben els cursos, la qual cosa permet unir formació ocupacional i treball formal. Cal destacar que aquest programa constitueix una de les actuacions prioritàries de l'Administració municipal actual, essent el mateix alcalde qui presideix les reunions amb els empresaris per tal de sensibilitzar-los sobre el tema i garantir la inserció laboral de les persones formades.

Malgrat que es tracta d'una iniciativa recent, ja se'n comencen a veure els primers resultats. El mes de desembre de 2013, 193 persones de les 402 inscrites havien completat la formació i, el maig de 2014, 53 persones que havien seguit el programa ja tenien un contracte de treball. Actualment, hi col·laboren set empreses dedicades a diferents

activitats: recollida i tractament de residus sòlids; serveis urbans; construcció; distribució d'energia elèctrica; venda de peces de recanvi de vehicles, i prestació de serveis.

Més informació de l'experiència a www.edcities.org

presenta: Ajuntament de São Paulo,
Departament de Drets Humans i Ciutadania

contacte: Sra. Virgínia Luz Schmidt,
Coordinadora adjunta de Polítiques per a la Població sense Llar
e-mail: coordpoprua@prefeitura.sp.gov.br

xarxes de ciutats

★ Trobada de la Xarxa Portuguesa

L'alcalde d'Odemira, Sr. José Alberto Candeias Guerreiro, va inaugurar, el passat 7 de juliol, la Trobada de la Xarxa Portuguesa. Seguidament, el Sr. José Carlos Bravo Nico, membre del Consell Nacional Portuguès d'Educació, va pronunciar la conferència inaugural: "L'espai per a l'educació no formal".

Durant la trobada, es va escollir la ciutat d'Almada com a nova seu del proper congrés nacional i es va debatre sobre la participació portuguesa en el XIII Congrés Internacional de Ciutats Educadores. Posteriorment, es van reunir les xarxes temàtiques: Projectes Educatius Locals; Democràcia i Participació, i Inclusió i Vinculació a la Comunitat.

★ Assemblea General de la Xarxa Francesa

L'Assemblea General de la Xarxa Francesa es va celebrar els dies 4 i 5 de juliol a París. En el marc de l'assemblea es van aprovar la Memòria d'Activitats i la Memòria Econòmica 2013 i el Pressupost 2014 de la Xarxa Francesa. D'altra banda, es va escollir la ciutat de Brest com a nova ciutat coordinadora de la xarxa.

En el transcurs de l'assemblea, també es va reflexionar i debatre al voltant de qüestions d'especial interès per a les ciutats franceses, com ara la petita infància, la reforma dels ritmes educatius o la reforma de la política de la ciutat. Igualment, el Secretariat de l'AICE va informar de l'estat de progrés del proper congrés internacional i reiterà la invitació a les ciutats franceses.

★ Reunió de tècnics de la Xarxa Àsia-Pacífic

Després de les recents eleccions municipals celebrades a Corea del Sud, 19 delegats de 14 ciutats membre es van reunir el passat 4 de juliol a Changwon per tal de preparar la participació de les ciutats de la regió en el XIII Congrés Internacional i planificar el treball dels mesos vinents.

Més informació a www.edcities.org

entrevista

Sra. Mónica Fein

Alcaldessa de Rosario, Argentina

Rosario és...

Una ciutat meravellosa, inclusiva, moderna, pròspera, innovadora i humana. Una ciutat plural des del punt de vista ètnic, religiós i polític. Un lloc on la prioritat són les persones. És també una ciutat que mira cap al futur i que creix d'una manera sostenible, amb un compromís assumit i irrenunciable, convinguda que aquest creixement ha d'anar acompanyat de la protecció del medi urbà, de la qualitat de vida i de la salut de la gent que hi viu. Si fem una planificació adequada, arribem a consensos i posem èmfasi en l'educació, assegurarem el benestar de les generacions actuals i futures.

Per què és important per a l'Ajuntament de Rosario aconseguir una gestió propera a la ciutadania?

L'any 1995, l'Ajuntament de Rosario va engegar un procés de descentralització de l'Administració local, amb la voluntat de comptar amb un govern més eficient i proper a la ciutadania i de promoure un desenvolupament més harmònic i democràtic de la ciutat. Així, la ciutat s'organitza actualment en sis districtes, amb sis Centres Municipals de Districte; es tracta d'espais de trobada entre veïns i de participació ciutadana, on s'articulen les accions entre l'Administració local i altres organismes públics, privats i ONG.

Per què és important la participació i com s'incentiva?

La participació ciutadana és una de les experiències més importants no solament per a les ciutats i els nostres governs, sinó també per a les mateixes persones. Quan algú participa, transforma la realitat que l'envolta i, sobretot, es transforma a si mateix.

L'Ajuntament de Rosario vol fomentar la democràcia participativa, on la ciutadania

s'implica en el govern, alhora que és conscient de les conseqüències de les seves decisions i accions quotidianes. En aquest sentit, el Pressupost Participatiu és una de les expressions més clares i ens planteja, com a govern local, la responsabilitat de complir els acords per gaudir de la confiança ciutadana.

Quina és la missió de la Mesa de Ciutat Educadora?

Principalment, treballar transversalment els principis de la Carta i identificar de quina manera les polítiques i accions que duem a terme contribueixen al perfil educador de la nostra ciutat. D'altra banda, s'estan creant mecanismes de col·laboració amb les organitzacions socials, les conselleres i consellers del Pressupost Participatiu, els membres integrants del Consell Econòmic i Social, i la societat civil.

Rosario serà la seu del XIV Congrés Internacional de l'AIICE. Quin és el tema proposat per a aquest congrés?

"Els territoris de la convivència a les ciutats", entenent que per pensar la ciutat que construïm dia a dia i que, en part, volem per al demà, cal imaginar els diversos territoris que en formen part com a espais de trobada i de diàleg que permetin arribar a acords per a la convivència i superar la fragmentació, a partir de tres grans reptes: el repte de construir les ciutats, el repte de la igualtat d'oportunitats i el repte d'habitar les ciutats.

Podria destacar alguna bona pràctica de Ciutat Educadora que serveixi com a exemple de l'actuació de Rosario?

Fins no fa gaire, Rosario era una ciutat que vivia d'esquena al riu, amb bona part de la ribera inaccessible per als seus habitants. A mitjans dels anys noranta, però, es va engegar el procés més transcendent de transformació i renovació urbana. De llavors ençà, la ciutat ha viscut una intensa i constant gestió de planificació urbana que ha donat com a resultat "l'obertura de la ciutat al riu", amb la construcció d'una nova façana urbana.

L'impuls que des de l'Ajuntament de Rosario hem donat a aquest procés referma la vocació pública d'aquests territoris, amb l'objectiu final que la ciutadania faci seus aquests espais.

Podria fer esment d'un somni, una il·lusió?

Vull que cada infant de Rosario, que avui neix amb igualtat de drets, pugui créixer i desenvolupar-se en una ciutat que li permeti somiar un futur millor. Que cada jove pugui trobar

editorial

complicitat de moltes ciutats i persones. Ens en sentim orgullosos de la nostra història i de tota la feina ben feta, que no és patrimoni d'una ciutat o d'unes persones, sinó de tots els governs locals que lluiten per millorar la cohesió social, la convivència i la igualtat d'oportunitats invertint en polítiques de Ciutat Educadora.

En aquest moviment mundial cada vegada més ciutats comparteixen tasques i responsabilitats. Això ens ajuda a guanyar en eficàcia i permet de conèixer més bé les motivacions i els interessos de ciutats situades en territoris molt distints i distants, i fa que l'Associació sigui més propera per a tots els seus membres.

Havent transcorregut 20 anys de la creació de l'AIICE, ara és un bon moment per analitzar el camí fet des de l'adopció, l'any 1990, de la Carta de Ciutats Educadores, i per identificar, junts, les prioritats per als anys vinents, que caldrà plasmar en un nou pla estratègic.

Escollir, entendre, aprendre i cooperar són la clau per avançar, n'estem segurs. Per això us convidem a inventar el nostre futur col·lectiu junts i a fer-nos arribar durant els propers mesos les vostres propostes i inquietuds per tal d'ajustar el marc d'actuació als nous reptes que tenen plantejats avui les ciutats. Mitjançant un diàleg permanent amb vosaltres, amb unes prioritats clares i compartides i establint aliances amb altres organismes internacionals i amb la societat civil, l'AIICE continuarà sent un referent de les polítiques locals.

Secretariat de l'AIICE

c/ Avinyó 15, 4ª planta (08002 Barcelona)

Tel. + 34 93 342 77 20

E-mail: bidce@bcn.cat

a la seva ciutat l'oportunitat de construir-se el seu propi futur.

Què diria a les ciutats que no són membres de l'AIICE per animar-les a formar-ne part?

Sobretot, les animaria a somiar la seva ciutat com un gran espai educatiu per a tots els seus ciutadans i ciutadanes. Els diria que és possible construir ciutats millors que, al seu torn, contribuiran a crear un món millor, i que la via per fer-ho és abraçant els principis de la Carta de Ciutats Educadores.

Per a més informació: www.edcities.org

experiència

Participo en la remodelació de la meva escola!, una experiència de Saint-Étienne

Saint-Étienne és una ciutat francesa situada a la regió de Roine-Alps, al departament del Loira, a 60 quilòmetres del centre de Lió. Compta amb una població de prop de 172.000 habitants, arribant a 400.000 si hi sumem l'àrea metropolitana.

Gràcies a l'aposta de l'Administració pública i del sector industrial, el disseny constitueix per a la ciutat un motor de transformació urbana i de desenvolupament econòmic i social que permet millorar la qualitat de vida dels seus habitants. Un exemple d'aquesta aposta és la celebració, des de l'any 1998, de la Biennial Internacional del Disseny de Saint-Étienne, dedicada a la innovació i la recerca en aquest camp. L'any 2010, Saint-Étienne va ser declarada "Ciutat del Disseny" per la UNESCO, en reconeixement del lloc que aquest ocupa en els diferents àmbits de la vida de la ciutat.

Les escoles de Saint-Étienne van ser construïdes fa anys, per la qual cosa sovint requereixen de treballs de manteniment i de reforma. Amb la idea d'unir els conceptes *remodelació i disseny*, l'Ajuntament de Saint-Étienne va engegar, l'any 2009, una experiència pilot de participació en la remodelació dels espais escolars, que s'ha dut a terme en cinc escoles d'educació infantil i primària de la ciutat. Mitjançant aquest projecte, alumnat i

© Studio Bisbee / Olivier Deléage

professorat han pogut repensar junts els espais escolars i proposar nous usos i dissenys.

Aquesta iniciativa, que s'emmarca dins el programa regional "Gran Projecte Roine-Alps: Disseny a la ciutat", vol contribuir al desenvolupament sostenible i al benestar de les persones, per mitjà del disseny entès com a innovació, reflexió i experimentació de noves tendències i conceptes amb una funció social. L'Ajuntament de Saint-Étienne amb la col·laboració de l'Espai sociocultural Boris Vian i la Ciutat del Disseny s'encarreguen de la seva gestió a la ciutat.

Per dur a terme l'experiència, s'ha comptat amb la col·laboració de dissenyadors -un per a cada escola- que s'han encarregat de fer, durant sis mesos, tallers amb l'alumnat, adaptats a les distintes edats, amb l'objectiu

Saint-Étienne fa servir el disseny com a recurs per promoure la participació de l'alumnat en la remodelació de la seva escola.

d'abordar nocions d'espai, ambient, colors, etc., sensibilitzar els nens i nenes pel que fa a la qualitat de vida i reflexionar conjuntament sobre la millora de la funcionalitat dels espais escolars (biblioteca, zones de pas, escales, menjador, pati, etc.).

Els tallers, relacionats amb diferents disciplines escolars, van permetre a l'alumnat observar el seu entorn i repensar-ne els usos, a més de contribuir a concebre el nou espai fent servir la imaginació i argumentant les seves propostes. Així, es va constatar que les biblioteques es feien servir poc, que als patis no hi havia espai per als jocs tradicionals -generalment, més tranquils-, que al menjador hi havia massa soroll a l'hora del dinar o que l'espai dels passadissos estava infrautilitzat, i es van formular propostes de millora. D'altra banda, aquesta experiència ha permès a l'alumnat descobrir diferents oficis relacionats amb la construcció.

Atès el bon resultat del projecte, es van programar, dins els actes de la Biennial Internacional del Disseny 2013, visites guiades a les cinc escoles remodelades. A més, l'Ajuntament va decidir donar-hi continuïtat en el curs 2013-2014 mitjançant una convocatòria de projectes que ha seguit el mateix mètode de treball, el qual ja ha esdevingut un model per a futures accions.

presenta: Ajuntament de Saint-Étienne

contacte: Caroline Van Der Heijde, Directora d'Educació
e-mail: education@saint-etienne.fr

saps que...

★ Més de 130 ciutats han enviat més de 600 experiències al XIII Congrés Internacional de l'AICE. El nombre d'experiències rebudes palesa l'interès de les ciutats pel tema del congrés: la inclusió social.

★ Podeu consultar el programa i els ponents del Congrés a: iaec2014.bcn.cat.

★ L'Associació va organitzar un taller de presentació dels principis de la Carta de Ciutats Educadores a Osijek (Croàcia) en què van participar representants de diferents àrees municipals i entitats de la societat civil. Hi van assistir també delegats de diverses ciutats de la regió.

★ És previst que 4 ciutats del Brasil (Santo André, São Bernardo do Campo, Santos i Itapetininga) acullin l'exposició itinerant "Ciutats Educadores: Accions locals, valors globals" entre els mesos d'agost i novembre de 2014.

★ Des de començament d'any, s'han adherit a l'AICE 12 ciutats noves de 5 països diferents. En total, ja en formen part 475 ciutats de 36 països.

★ Després d'un any de treball, l'AICE estrena un nou portal d'Internet més intuïtiu, atractiu i d'actualització ràpida i senzilla. Podeu visitar el nou portal a: www.edcities.org.

**XIII Congrés Internacional
de Ciutats Educadores 2014**
Barcelona 13-16 de novembre

